

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja trikrat na mesec.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Iz kranjskega deželnega odbora.) Deželni odbor je imel zadnji vtorek sejo. Novo izvoljeni deželni odborniki dr. Zarnik je bil izvoljen tudi v deželni šolski svet. V svesti smo si, da bode tam narodno učiteljstvo možato zagovarjal. — Zaradi dolenske kmetijske šole je na dr. Bleiweisov predlog skleneno, da se graščina Grm še enkrat pregleda po strokovnjakih. Kot taki so bili imenovani gg.: državna poslanca Pfeifer in Langer, grof Margheri, novomeški župan Ricoli, graščak Trenc, Radež. Dr. Zarnik je predložil, naj se kot izvedenec še pridruži vodja mariborske vinogradne šole Gütthe.

— (Odbor „narodnega društva“) je 19. t. m. sklenil zopet izdati politično brošuro. Občni zbor tega društva bode 25. julija.

— (Ljubljanski mestni zastop in nemškutarenje.) Zadnji petek večer je imel ljubljanski mestni zastop sejo. Dr. Schaffer je predlagal, naj ljubljanska občina protestira proti novoskleneni postavi, vsled katere bi bil slov. jezik na realki za vse Kranjce obligaten predmet, kakor je laški in nemški, ter naj se vlada prosi, da je ne sankcionira. Njega so podpirali Dežman, Schrey, Supan in — glejte! — celo Aleksander Koruza je pobesedoval in govoril proti učenju našega jezika v naših šolah, tako, da na zadnje sam nij vedel, kaj bi rad. — Proti Schafferjevemu predlogu sta govorila narodna mestna zastopnika dr. Karel Bleiweis in Potočnik, naglaševaje potrebo učenja slo-

venskega jezika na realki. — Schafferjev predlog je bil potem sprejet, a ne enoglasno, kajti razen naših domačih narodnih zastopnikov, glasovali so še trije drugi pošteti proti Schafferju, mej temi je bil tudi gosp. Doberlet.

— (Iz Gorice) se nam piše: Občni zbor slovenskega političnega društva „Soča“, ki je bil minólo nedeljo 23. maja pri Rebku se sme mej najbolj obiskovane šteti. Akopram je bilo po pólu dne slabo vreme, nabralo se je iz okolice Ajdovske in Vipavske doline okolo 200 veljavnih mož. G. Bavčar, kmet iz Sela je v dolgem govoru razjasnoval napako sedanje postave o povrnitvi bolnišničnih stroškov in konečno predlagal, da bi občni zbor naročil društvenemu odboru, naj do prihodnjega občnega zbora izdela prošnjo oziroma načrt postave, katera se bo po sprejetji v občnem zboru predložila deželnemu zboru.

Za ta predlog so se oglasili tudi gg. dr. Rojic, Faganel in E. Klavžar z razločkom pa, da so ti gospodje konstatirali težavno izpeljavo te postave. Gosp. deželni poslanec Faganel je povdarjal, da ta stvar spada v področje državnega zbora, ker najboljši pripomoček proti sedajnim napakam bi bilo spremenjenje poselskega reda itd. Pri glasovanju obvelja Bavčarjev predlog z Faganlovim dodatkom.

O drugem predlogu glede razdelitve občinskih zemljišč govoril je g. E. Klavžar in predlagal, da bi se deželni odbor naprosil, naj prej ko mogoče glede na korist razdeljenja občinskih zemljišč izdela poduk, kako

bi se morale delati dotične postave z ozirom na različenosti pravnih razmer in naj ta poduk razdeli mej razne občine. Tudi ta predlog je bil enoglasno sprejet. Na to jame govoriti g. Rih. Dolenc, vodja vinorejne šole na Slapu, o trtoreji, govori skoro poldrugo uro tako tehtno in prepričalno, da ga je občinstvo do zadnjega z največjo pazljivostjo poslušalo in ga večkrat z odobravanjem in živio klici pretrgalo.

Ko je nehal, izrekel mu je zbor na predlog dr. Rojca zahvalo za njegov poduk in ga ob enem naprosil, da bi se še večkrat prikazal temu društvu, kar bi bilo največje vrednosti za naše kmetovalce, ki morajo v prvi vrsti napredovati v vinoreji, v katerej je g. Rih. Dolenc pravi strokovnjak. Ker je bilo uže pozno, in so bili poslušalci po triurnem poslušanju utrujeni, zaključil se je zbor in preložila se je četrta točka „govor o narodnem gospodarstvu“ do prihodnjega občnega zbora. Še to moram omeniti, da je g. dr. Lavrič pozdravil telegrafično iz Tolmina občni zbor, kateri pozdrav je bil navdušeno in z živio-klici sprejet. Naše politično društvo „Soča“ prav vrlo napreduje, in si bode v deželi zmirom večjo veljavo pridobilo, posebno, če se bode vedno na naše materialne potrebe in koristi oziralo, kakor je bilo to storilo ravno v zadnjem občnem zboru.

Letos bi bili potrebni še trije taki občni zbori, pri katerih naj bi se govorilo o kmetijstvu in družih gmotnih zadevah; eden v Brdih, drugi v Kanalu ali Tolminu in tretji kje na Krasu, morda v Kominu. Kaj pa, ko bi društvo „Soča“ zdaj po leti osnovalo kmetijske tabore, ker pod milim nebom je veliko lepše zborovati, nego v sobah. Po občnem zboru so nas pa godeci iz Kviške, ki so ob enem tudi pevci in Rihemberški pevci prav dobro zabavali na prostem pri rumeni, a pri Rebku predragi kapljici. Priznati se mora kviškim godcem, da so jako izurjeni in da najteže kompozicije prav dobro izvršijo za to pa jih Slovincem za javne veselice toplo priporočam. Vršile so se tudi razne napitnice, g. dr. Jakopiču, predsedniku na-

šega društva „Soča“ je veljala prva, in pa priljubljenemu dr. Lavriču. Občinstvo je z viharimi živioklici pokazalo kako zna spoštovati narodne pa značajne rodoljube.

Pozno v noč smo se radostnega srca razšli s željo, da bi se še mnogokrat v tako velikem številu sešli.

— (Iz slovenske Koroške) se nam piše 24. maja: Ali je res visokim c. kr. gg. mar, da se postave izpolnjujejo? Kdor pozna razmere okrajne sodnije v Borovljah, iz prepričanja lahko reče, da je tistim visokim gospodom le več na temu ležeče, zmešnjave pospeševati in zakone zasmehovati; kakor n. pr. 19. čl. osn. post. in več postav temu v soglasji, ki jasno prepovedujejo, rabiti tolmače pri sodnijskih razpravah, kakor je bilo v „Slov. Narodu“ razloženo. V tem čisto slovenskem kraju službuje uže več let trd Nemec za sodskega pristava. Ko bi bil ta mej Nemci nastavljen, kamor zares spada, težko da bi zaslužil resnične pritožbe. Ali tu posredovati mej trdo slovenskimi strankami (če pa eden od stranke nemščino umé, je za pravi pot toliko nevarnejši), sodec, ki njih najmanjše besede ne razumé; gotovo je tudi za njega to težava. Pri vsej spretnosti in najboljše volji nij kos, priti stvari do pravega jedra. Ako bi vselej višjim gg. bilo res kaj družega mar, kakor slovenske prebivalce ponemčevati, gotovo bi ne nastavljali trdih Nemcev za tak slovenski kraj čisto nesposobnih. Žalostna resnica je, da c. kr. uradniki od visokega do najnižjega briča pri nas največskrbé za zidanje znanega pruskega mosta preko naših glav do Adrije. Okrajni sodnik uže zna slovenski, ali kaj ko je sovražnik vsega, kar količkaj po slovenščini diši. Le en sam primer, kako ti „Nemci“ ne zamude najmanjše prilike slovenske narodnjake zasmehovati. Imel je Slovenec pri nekej razpravi biti zaslišan. Uže en dan pred obravnavo se je slišal porogljiv glas „kommt der Windische“ — če ravno v omenjenem okraji Nemcev še nij, razen kacega roko-delca, ki denes pride, a morebiti drugi teden zopet odide. Kakor da bi bil Slovenec tu tako redka prikazen, kakor bik z dvema

glavama! Vendar mi je prijatelj pravil: „Imel sem pri sodnji opravi; zadovoljen sem bil, da nij bilo omenjenega gospoda v pisarno, ker z adjunktom je bila sicer težava, da sva se prav težko (le površno) razumela, ali vsaj psoval nij, kakor je onega drugega uže navada.“

— (Iz Postojne) se nam piše 20. maja: Jedva je preteklo štiri tedne, kar je naš trg obiskala nesreča z ognjem in baš včeraj je prišel nadzornik graškega zavarovalnega društva cénit škodo, katero je napravil požar v Postojni v noči od 29. do 30. aprila — a denes je zopet naznanil zvon se žalnimi glasovi, da gori. Okolo polu dneva se je namreč naenkrat vlila ploha in parkrat je zagrmelo ter treščilo v nekov skedenj v Zalogu, vasi komaj četrtinko ure od Postojne. Pogorel je bil skedenj, slama in vse kar je bilo v njem, pa en kozolec, vse enemu gospodarju. Drugemu gospodarju je vrgla strela ali samo potres vsled strele na enem koncu hiše ves paž na tla. Zavarovana sta bila oba poškodovana, toda prvi slučajno ali iz nevednosti ali pa iz malomarnosti nij plačal letne pristojbine, in sedaj se ne vé, če bo dobil kaj povračila za škodo, katero mu je učinil požar ali ne.

— (Iz tržaške okolice) se nam piše 18. maja. Veliko in skoraj preveč se je uže po časnikih pisarilo o okrajnih paših, od našega mestnega magistrata po našej okolici nalašč postavljenih, da bi slovensko narodnost zatrli, slovensko ljudstvo terorizirali, in ako bi mogoče bilo, celó uničili, kar pa upamo, da se jim ne bode nikdar posrečilo. Nezaslišano in neprenosno je pa surovo obnašanje ljutega slovenožrea Lukše. Ta presega uže vse meje nepostavnosti, in kljub vsem pritožbam do mestnega magistrata, do starešinstva, do c. kr. deželne vlade — vse nič ne pomaga. Vsi ti imajo ušesa zaprta, da nečejo slišati pritožeb zvestih podložnikov države, mirnih in krivično zatiranih slovenskih okoličanov. Verjemite mi, da, ako bi se kateri hotel sam na tanko o vseh prestopkih in o krutem obnašanji tega sovraga podučiti, ta bi si moral misliti,

je-li res mogoče, da se to godi v liberalnej Avstriji, v 19. veku, pred nosom c. kr. deželne vlade, katere dolžnost bi vendar bila, čuvati nad zakoni in varovati pravice državi znirom zvestih slovenskih okoličanov!

— (Od Save) se nam piše 23. maja: Da je Slovenija v zadnjih letih navzlic vsemu videzu napredovala, kolikor jej je bilo v moči, nam menda nihčér mirno sodeč zánikal ne bode. Če se prestavimo v prejšnje decenije, zapazimo še žalostni prizor. Imeli nijsmo niti knjig, niti časnikov, iz katerih bi se bilo slovensko ljudstvo svojega prava zavedalo. Dandenes nam nij treba toliko zdihovati po slovenskem berilu. Imamo ga uže precešnje število, (čéravno ne še zadosti) za narodne i srednje šole in za društvo. Kar pa časnike zadeva, zdi se mi potrebno, da nekaj izpregovorim. Vsakdo ve, da nam različnih slovenskih časnikov ne manjka. Imamo jih še preveč. Čemu 20 časnikov za tako mali narod, kot je slovenski? — Slišale so se uže pritožbe, da je ta i oni časnik na čast Slovencev prenehati moral, i da ta i oni list slabo izhaja, ker ima premalo materialne ali še celo premalo duševne podpore.

Odkritosrčno in z veliko radostjo pozdravlja menda vsaki Slovenec novo osnovano politično društvo „Edinost“ v Trstu. Reči smemo, da to društvo naredilo bode skozi energično postopanje proti italijanšimom i Italjanom močan jez. Ravno obrambe na mejah Slovenije nam je potreba, da nam Slovincem škodljivi črv dalje ne prejeda i ne popači ostalino naših pradedov, da ostanejo kompaktni, kolikor nas je še sedaj, V tem obziru imamo Slovenci uže žalostnih izkustev dovolj, katera nam zgodovina še našim potomcem hrani. Razveselila je sicer vest mnozega domoljuba, da je društvo „Edinost“ sklenilo, od 1. julija počenši izdajati svoj organ, ki bode dvakrat na mesec izhajal. List bi bil na meji Slovenstva sicer potreben, ker se ljuti napadi sovražnikov drugači odbijati ne morejo. Ali vprašanje nastane, bo li list dovolj materialne (da o duševnej molčim) podpore imel? Bi li ne

bilo boljše, da bi se narodni napadi v uže obstoječih listih odbijali? in le ti naj se razširijo po Trstu in okolici. Ne drobimo močij!

— (Proti lesnemu črvu) nemško imenovanemu „borkenkäfer“ je vlada postavila za ljubljansko okolico, Kranj in Radovljico posebno komisijo, katera ima čuvati, da se ta gozdom škodljivi mrčes ne širi, in kmetom ob potrebi svetovati. Udje te komisije so gg. Seitner iz Javornika, Miklitz iz Radovljice, Fr. Rupnik iz Radovljice, Vič iz Ljubljane, Komač iz Kamnika in Rant iz Loke.

— (Defraudacija na ljubljanskej c. kr. pošti). Binkoštni ponedeljek je nenadoma izginol nemšk uradnik tukajšnje pošte — pustivši v uradu prazno poštno kaso. Splošno se misli, da jo je potegnil v Hamburg, kamor so se uže dotični policijski organi obrnili telegrafično. Poštene slovenske uradnike so prognali, in jih s tacimi nemškimi nadomestili. Je-li to tudi nemška „kultura“?

— (Bled.) Znani razširjeni nemški lepoznavski časnik „Gartenlaube“ prinaša v zadnji številki podobo bledskega jezera in grada in priporoča obiskovanje tega krasnega našega gorenjskega kraja.

— (V fabriki v Velčah) pri Ljubljani se je zopet nedavno nek delavec uнесrečil. Mašinsko vreteno mu je roko zdrobilo tako, da jo bodo morali zdravniki najbrž odrezati. Torej zaporedom enake nesreče v tej fabriki. Valjda je nadzorstvo slabo.

— (J. Gregorič), bivši žitni trgovec v Ljubljani, je bil te dni obsojen na 2 mesece zapora zaradi krivične krade.

— (Zalovce.) Piše se nam: Divjega petelina in sicer izredno velicega, kajti tehtal je črez 4 kg. je ustrelil Andrej Hasenlieb. Kateremu gorenjskih lovcev nij znano to ime? Nekaj uže zaradi tega, ker je eden onih, ki lahko rečejo, da so stali medvedu nasproti kakor mož proti možu, še več pa, ker je polnej steklenici naj bo notri kar koli si hoče, razen vode, prisegel večno sovraštvo.

No akoravno sedaj nij medvedov naš junak ne sadi krompirja, temveč se še vedno plazi za mnogovrstno zverjadjo okolo in to z vspehom. Kdo bi mu toraj zameril če kako nedeljo po polu dne prekorači mejo, potem ko je svoje dobro okovane črevlje v gost grm skril, da ne bi svete tihote, ki leži po zeleni Jelóvici, dramil.

— (Nasledki „svetega leta“.) Piše se nam iz Kanala: Tatje so pri belem dnevi v hišo premožnega kmeta B. Vriska od Vriskov v fari pri Kapeli v Brdih vlomili in pobrali gotovega denarja 1500 gld. poleg še veliko družega blaga. Doma nij bilo razen otrok nobenega, ker so bili vsi pri procesijah „svetega leta“, ki so po več ur trajale, ubogi kmet pa, namesto da bi pri procesiji papežev „odpustek“ zadobil, zadobil je doma „popolnem odpustek“ vsega svojega imetja. „Danici“ se bo menda prav čudno zdelo, kako daleč „previdnost božja“ sega. Kmetom pa, kateri na deželah in na samotnih krajih prebivajo, naj jim bode ta strašna nesreča, ki je pomilovanja vrednega kmeta zadela, v izgled, da se v takih čudnih prilikah bodo znali zadržati. Zdaj sami izprevidite, ali je boljše odpustkov pri procesijah iskati, ali pa vsaj enega čuvaja pustiti, doma svoje imetje varovati. „Prst božji?“

— (Nesreča.) Iz Radovljice se nam piše: Našli so m. m. zjutraj pastirji, ki so živino na pašo gnali, truplo mrtvega človeka poleg železnice pod Radovljiškim pokopališčem. Kakor se je zvedelo vsled njegove, pri njem nahajajoče se karte, s katero je namen imel se iz Podnarta do Lesec po železnici peljati in je brž ko ne vlak zamudil, ter ga je proti Podnartu peljajoči vlak zasačil. Bil je pokojnik sin mlinarja Kresnika iz Most, Breznjske fare, komaj 23 let star, korenjaškega trupla i vojak dragonar.

— (Požar.) Otroci so se igrali z žveplenkami soboto do polu dne v Godešiču blizu Loke in zažgali. V malo nraha je zgorelo 15 poslopij. Razen enega posestnika so bili vsi zavarovani.

— (Iz Ptuja) se nam piše: 17. m. meseca je po zelo kratkej bolezni umrl tukajšnji odvetnik dr. Kajetan Križan, bivši slovenski pesnik in do svoje smrti odločen narodnjak. Slovenci izgubé v njem bistroumnega in značajnega zagovornika in véstnega podpiratelja narodne omike in napredka.

— (Toča.) Piše se nam iz goriške okolice: Nedeljo po pólu dne je toča veliko škode napravila v okolici Tržiča (Monfalcone), v Mirnem in pri Gradiški.

— (Posilstvo.) Iz Hotinje vasi se piše „Sl. G.“: Na binkoštno nedeljo večer napoji nek fantalin iz Rač neko deklico iz Orehovasi tako, da nij vedla več je-li živa, ali mrtva, ter jo zavleče na vrt. Fantalinu to videvši, gredo in se jih okolo 12 posiljenja udeleži. Bili so iz naše vasi 3 fantje in 3 udovci, drugi pa iz Rač in Orehovasi. Nekateri so uže žandarji v Maribor odgnali. — Deklica je hudo zbolela, in lahko, da bode umrla.

— (Iz Planine) se nam piše: 22. m. mes. je v Logatcu neki mali otrok posestnika Gostiše v mlako, ki iz svinskega hleva izteka, zlezal in se vtopil. — Dolžili so nadležne cigane, da so ga vzeli a naposled so našli revčka v luži. Pretečeni četrtek je pa gosp. Mayer, tukajšnji zdravnik tistega gada, ki je v aprilu Ambrožičevo Reziko usmrtil, ujel in ga kot morileca k smrti s špiritom obsodil.

— (Iz Celja) se nam 17. m. m. piše: Denes se je tu več učiteljev, odbornikov in ndov našega štajersko-slovenskega učiteljskega društva zbralo in ti so se mirno posvetovali o svojih zadevah. Toda župan naš dr. Neckerman nij mogel teh slovenskih učiteljev pri miru pustiti, spodtikal se je nad tem, da se odboro ve seje tudi drugi udje in celo v Celji udeležujejo. Poklical je mej zborovanjem predsednika k sebi, mu grozil s tožbo in ukazal, da se neodborniki odstranijo! O, ubogi slovenski učitelj, nikjer nij varen!

Politični razgled.

Notranje dežele.

Nadvojvoda *Jovan Salvator* objavlja v „Mil. Ztg.“ več člankov, v katerih polemizira proti onej brošuri, ki je óni dan izšla v Lipskem kot odgovor na znano njegovo izjavo o stanji avstrijske artilerije in potrebi rusko-avstrijske zveze. Nadvojvoda dalje v teh člancih protestira proti člankom pruskim listov na Dunaji, ki hočejo, da Avstrija mora biti odvisna od Prusije. Armada avstrijska, pravi Jovan Salvator, nij ustvarjena za neprirojeno pobratimstvo s Prusijo, in ona tudi ne misli na maščevanje. Armada se le trudi, da bi bila h kakej neizogibnej vojni pripravljena tako, da bi bila kmalu končana. Nadvojvoda obsojuje tudi nedomoljubno in izdajalno novinarstvo, ki izpodkopava avstrijsko zavest in dinastično čutje, in je za to plačano s pruskimi tolarji. Končno priporoča prijateljstvo z Rusijo, ter se tudi izjavlja zoper vsako razširjenje avstrijskih dežel na iztok. — Da se pak cela država okrepi in ojači, mora Avstrija, vsled besedij Salvatorjevih, zadostiti svojim narodom in se z njimi pomiriti, zatajiti razne namene a le na ta način najde moč v samej sebi.

Graški namestnik Kúbek je bil 26. m. m. v posebnej avdijenci pri cesarji sprejet. Menda se je skušal opravičiti zaradi svojega nerodnega postopanja pri zadnjih prizorih zaradi don Alfonza.

Ogerski državni zbor je svoje seje končal in bil 24. m. m. s kraljevim pismom razpuščen. Predsednik Ghyczy je v svojem govoru rekel, da Ogerskej mora pomagati le reforma, ki bode uredila državno gospodarstvo, ter je naglašal željo, da bi v prihodnji državni zbor bila voljena močna stranka domoljubov.

Hrvatski sabor je bil 26. maja zopet odprt. Navzočnih je bilo 40 poslancev. Mažuranić je predložil postavo o penzioniranji profesorjev. Denes v petek je druga seja.

Vnanje države.

Iz *Cetinja* se poroča, da je moral ruski poslanik Ignatjev v Carigradu obrniti se do turške vlade energično, da bi pustila po svojih vodah ono ladijo, ki jo je daroval ruski car črnogorskemu knezu, kar smo i mi o svojem času omenili. Vsled ruskega zahtevanja je to vlada turška dovolila in 21. t. m. je podarjena ladija „Slavjanin“

preplula skadarsko jezero in prišla v Vir-bazar.

Srbski knez potuje po svoji deželi, in če je oficijoznemu telegrafu verovati, narod ga povsod prijazno sprejema.

Rusini so čudni ljudje in dostikrat prav politične šalobarde. V gališkem dežel-nem zboru je 21. m. rusinski poslanec Krzyżanowski stavil nasvet, naj se po galiških šolah več nemško uči. Iz sovraštva do Poljakov se ti Rusini vežejo z dednim sovražni-kom Slovanstva, z Nemcem!

V **italijanski** zbornici je 26. m. m. Garibaldi utemeljeval svoj znani predlog o urejenji reke Tibere in izsušenji močvirjev okolo Rima. Njegov predlog je bil sprejet enoglasno in se bode sedaj o tem od strani vlade študiralo. Ali pa pride stvar do izvršenja, o tem bode odločil denar, če ga bo.

Na **Francoskem** se stvari za repu-bliko prav dobro razvijajo. Skupščina je vo-lila v komisijo trideseterih, večidel republi-kance, vpliv Broglijev je precej odpravljen, in kmalu bode tudi neiskreni Mac-Mahonov septenat moral pošteno republikansko obleko imeti, če pojde vse po sedanjem tiru naprej, kar je upati.

Karlisti so se 13. maja prikazali pred Guetarijo, ter hoteli mesto z naskokom vzeti. Z okolnih vrhov so vrgli v mesto 380 bomb in 800 granatov. Tvrdnjava San Anton, podperana po strelbi vojnih parnikov „Con-suelo“, „Africa“ in „Seguna“, je odbila karlistični naskok. Prva dva parnika so karlisti zelo z hudo strelbo poškodovali, na „Africa“ je bilo 8 pomorščakov ranjenih in 1 ubit. Don Carlos je osobno komandiral. Vladna armada ima sedaj 80—82.000 mož. Karlisti pak pravijo, da imajo 45 polkov ali kacic 45.000 mož. Karlisti so vrhu tega uvrstili mej vojščake vse mlade ljudi od 18. do 27. let meseca aprila po provincijah, katere so sedaj njihova last.

Iz **Spanije** prihaja zopet enkrat ena tacih zmag, z katerih nazadnje nič nij. Iz Perpignana se brzojavlja, Karlisti zahtevajo pomiloščenje in zagotavljajo, da so čete Sa-ballove v popolnem neredu.

Spanjski bivši poslanci so imeli 23. m. m. veliko skupščino, v katerej so skle-nili v kortesih predložiti ustavo in poskušati kompromis s svobodoumnimi monarhičnimi zastopniki.

Svedski kralj s soprogo je prišel v Kopenhagen, kjer so ga sprejeli danska kraljeva družina, ministerstvo in mestni za-stop.

Iz švajcarskega **Berna** se brzojavlja, da je postava o civilnem ženitovanjskem za-konu sprejeta z 210.000 proti 203.000 gla-som. Postava o glasovalnej pravici pa je zavržena.

Angleški minister Disraeli je na in-terpelacijo lorda Hartingtona potrdil, da je britanska vlada stopila v dopisovanje z nemško zaradi razmer do Francoske. A vsi koraki so se zgodili zato, da se ohrani mir.

Angleži se proti oholim Nemcem po konci postavljajo. Najvplivnejši njih časnik, „Times“, pravi v uvodnem članku, katerega obseg se je po vsem svetu telegrafoval, da naj Nemčija nikar ne misli, da je Anglija oslabe-la, Angleži so še vedno najbogatejši narod in tudi najmočnejši, če le hočejo, in bodo tudi ves svoj vpliv na kontinent obr-nili, da se varuje mir in pravica vsim na-rodnostim. „Francoske razmere so tako važne za nas sedaj, kot naše“, pravijo „T.“ — Ta članek je vzbudil veliko jezo mej Nemci.

Vsa **Bismarkova** „Köln. Ztg.“ pri-naša članek, v katerem bojazen izreka, da se v Avstriji kmalu izpremeni vladna si-stema, katera se ne bode oslanjala na Nemce in Magjare in ne bode podpirala nemške države. — Naj bi se ta bojazen kmalu uresničila.

Po deželnih zborih.

Štajerski deželni zbor se je letos mirno vršil, ker niso bili na dnevnem redu taki predmeti, iz katerih bi burne razprave bile na stale. A naši slovenski poslanci, dr. Do-minkuš, dr. Sernec, in dr. Vošnjak so tudi v tej sesiji vzdignili svoj glas in se krepko pogнали, kadar je šlo za narodne ali gospodarske zadeve slovenskega naroda na spodnjem Štajerskem.

Glede narodnega šolstva stavili so in-terpelacijo do vlade, ali misli deželni šolski svet tudi za šole z slovenskim učnim je-zikom načrt izdelati, kakoršnega je razgla-sil za ljudske šole z nemškim učnim jezikom. Dr. Vošnjak je s svojim govorom o ljud-skem šolstvu mej drugim naglašal zmešnjave, katere izvirajo iz pomankanja tacega učnega načrta in sploh grajal vlado, da hoče šolo rabiti samo za ponemčevalne namene, ter jo tako odtegniti svojemu pravemu cilju izobra-

ževanja celega ljudstva. Sploh so naši slovenski poslanci pokazali pri vsaki priliki, da se živo zanimajo za šolstvo, da sicer žele in zahtevajo odpravljenje tacihi uredeb, ki so proti naši narodnosti obrnene, da pa se trdno drže načel, na katerih je novo šolstvo postavljeno.

Ako se tudi v sedanjih političnih razmerah ne da dosti doseči za našo slovensko narodnost, ima vendar aktivno postopanje slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru ter vedno naglaševanje in dokazovanje krivic, katere se štajerskim Slovencem v narodnem oziru gode, svoje dobre nasledke, ker se s tem vsako leto pred svetom konštatuje, da štajerski Slovenci, v borbi za svojo narodnost ne bodo odnehali, dokler se jim na katerem koli polji skuša kratiti ali zatreti.

S pasivnostjo se ničesar ne da dosegati in če so štajerski klerikalni poslanci pri posvetovanji o šolskem budgetu demonstrativno zbornico zapustili z g. Hermanom na čelu, so s tem svojem postopanjem pač dokazali svoje mrzenje do sedanjega šolstva, a možje se silno motijo, ako misle, da je ljudstvo, z njimi enacega mnenja. Zlasti slovenski narod povsod skazuje, kar je dr. Vošnjak popolnem resnično konstatoval, da je vnet za šolstvo in si nikakor nazaj ne želi starokopitnih šol. Ravno Slovenci bomo narodno trdni postali še le ko bode skoro ves narod brati in pisati znal in ne bode mogoče nekega lahko zapeljati.

Gospodarske stvari.

— Te dni je bila neka deputacija industrijalcev železninske, pavolnene, volnene in svilnene trgovine pri cesarju, da bi izprosila za domače izdelke pomoči in colne brambe, katera jej pomanjkuje vsled obstoječih trgovinskih pogodb. Cesar je izrekel na najmilostljiviši način živo naklonenost svojo in pomirljivo zagotovilo, da bode skrbel za prosopeh domače industrije. Torej varstvo domačega dela in izdelka.

Znano je, kar se ne da in ne more ugovarjati, da je bila mej vsemi avstrijskimi trgovinskimi zbornicami baš prejšnja kranj-

ska trgovinska zbornica za večjo colno brambo ali „schutzzoll“ uže pred več leti, tedaj ona zbornica, katere členi so bili od patronov „L. Tgb.“ označeni za „ničle“, ter njenega predsednika, ki je faktično z večletnimi študijami na narodno-gospodarskem polji bistril svoj um, imenovali posmehovalno „velicega slovenskega nacional-ekonoma“. Evo torej, ali se nij uresničilo to vse, kakor je on pisal in govoril uže pred 10 leti, na podlogi uka utemeljeno. In če je Aleksander Koruza rekel, da ne bode imel nacional-ekonomičnih predavanj, si je s tem pač sam sebi utisnil znamenje nevednosti. Kjer manjka pojmov, tam je gotovo morajo nadomestovati prazne fraze!

Razne stvari.

* (Rozsa Šándor ušel.) Neverjetno, ali res. Znano je, da je bil obsojen za celo življenje, in sicer v ječi Samoš Ujvarskej. V poslednji dobi se je hlinil na videz jako pobožnega, ter vedno zahteval spovednika. Frančiškanskega mniha, ki so ga k njemu poslali, je zvezal, oblekel se v njegovo kuto, ter na ta način pobegnil čez gore in doline.

* (Strašen umor.) Iz Biale na Šlezkem se dunajskim listom poroča: Minólo nedeljo do pólu dne je našla neka pastarica iz Lipnice baš na meji Bialske okolice mlado, mrtvo ženo ležečo, ki je bila v pravem pomenu besede z krvjo kar zalita. Pastarica pokliče sosede, ki brzo potem pripeljejo c. kr. sodnijsko komisijo. Dokazalo se je, da je bila ženska umorjena v minólej noči, in da je še le 25 let stara. Glavo je imela popolnem odrezano in vrhu tega izrezan goltanec. Telo je bilo od zdolej do prs preparano, in vrhu tega so se pogrešale umetno izrezane genitalije, katere je morilec vzel soboj. Ker je umorjena imela rane na nogah in rokah, je dokaz, da se je branila. Splošno se trdi, da je ta strašni umor učinil nek mesar, njen mož, ki jo je hotel kaznovati zaradi zakonske nezvestobe. Baje so ga uže dobili.

* (Žalosten prizor v cerkvi.) V Hanavi je bila pred 14 dnevi poroka nekega mladega dekleta, ki je imela poprej znanje z drugim možem. Slednji je tedaj stal mej cerkvenim obredom za nekim stebrom. Ko je po poroki svatebni spreved odhajal iz cerkve, plane mladenič iz-zad stebra na nevesto, zabode jej nož v srce s klicem: „Če moja nijsi, rajši umri!“ — V splošnej gnuječi beži v stolp, ter skoči na tlak, kjer

je ostal takoj mrtev. A tudi nevesta je še tist dan umrla.

* (Goljufano dekle). Hči krčmarja v Sedlci na Češkem Marija M., zaljubila se je strastno v mladega udovca. Verjela mu je, ter se mu podala popolnem. Od te dobe je pak tudi ljubezen njenega mladega udovca hladnejša postajala, in to še tem bolj, ker so se na dekletu jasno prikazovali nasledki tega znanja. Oče njen je ponudil udovcu 1000 gld. dote, ako jo vzame takoj za ženo. Ali udovec je imel uže drugo „partijo“ poiskano, neko bogato udovo. Zapuščena si je vzela to osodo tako k srci, da je dné 4. t. m. zapustila očetovski dom in si blizu vasi Hrásek zabolila nož v prsi. Rana nij bila smrtna; torej si nož še enkrat zabode v pljuča in pod srce ali tudi to jo nij usmrtilo. Uboga deklica se je le s težo doplazila na ondoto pokopališče, kjer je prebdela celo noč in dan v grozovitnih bolečinah. Zvečer se je vlekla z pokopališča v vas Hrásek, kjer je umrla pri svojej sestri 9. t. m.

* (Iz aristokratičnih krogov.) Pred apelačno sodnijo v Parizu se je 11. pr. m. končala pravda, katera je tam vzbujala veliko pozornost. Glavna oseba v tej pravdi je bila udova mladega grofa Jurija Potockega, proti katerej je njeni tast, grof Mečislav, vložil tožbo in jo tudi izvršil v svoj prospeh. Kar cel roman je, ki spada k tej pravdi. Ruski car Nikola je l. 1854. odsodil grofa Mečislava v prognanstvo za celo življenje v Sibirijo. Sobot je vzel svojega dveletnega otročiča, katerega je bil splodil z neko deklico njegovih podložnikov. Preiskrnil je otroku izvrstno odgojo in mladi Jurij je očetu svojemu izkazal s tem svojo hvaležnost, da je pomagal v 16. letu očetu k uteku iz prognanstva. Še ne 22 let star, je mladi mož vstopil v francosko armado, ter se je tako v bitvah vrlo obnašal, da je bil na bojišči odlikovan z zlato svetinjo hrabrosti. Za dobe komune bival je na svojem letogradu v st. Cloudu. Necega dné v vojni proti Parizu pade na dvorišče granata, toda razletela se nij. Mladi grof se približa granati, jo prime, a v tem trenotji se krogla razleti in usmrti grofa. Pred začetkom vojne je bil napisal oporoko, v katerej svoj letograd in zemljišče poleg njega, zapušča mladaj Hanoveranki Rozi Kette. Živel je daljši dobo z njo, in porodivša mu dete, se je zaročil z njo brez očetovega vedeža. K oporoki je bil priložen sledeči listič: „Dragi oče! Roza

je moja žena. Vzel sem jo. Ima malo dekletce. Opuščenje. Jurij.“ Otec je zanikal veljavnost tega testamenta, ker je letograd svojemu sinu dal samo v uživanje, a ne v njegovo lastnino — in je dobil pravdo. Njegova sinaha in vnučkinja je obsojena k nagradi sodnijskih stroškov.

* (Unesrečeni romarji.) Pri Judendorfu na zgornjem Štajerskem se je hotelo 104 romarjev, ki so šli na delavnik 17. m. m. vojeni od dveh duhovnov, nekam k „štiftani maši“, črez reko Muro prepeljati. Brod se je utrgal in plav se zvrnila. Dosedaj so uže 15 mrtvih iz vode dobili pa jih je še. Ko bi bili ti ljudje doma molili in ne ob delavnikih „romat“ hodili, koliko familij bi ne bilo nesrečnih! Pri tej priliki bodi še vprašano: ali bi ne bil naš „Daničar“ tu kake „božje kazni“ videl, ko bi bili ti romarji kaki liberalci?

* (Velik požar), ki je nastal 17. m. m. v mestu Pešaver v Indiji in je trajal 60 ur, vpepelil je celo petino mesta. Blizo 15.000 oseb je brez pristrejšja.

* (Ban Jelačičeva slavnost) se je minóli četrtek, kakor vsako leto dostojno obhajala v Zagrebu. Spomenik je bil ves z venci obložen in okinčan z trobojnicami. V predvečer te slavnosti je pri spomeniku zapelo pevsko društvo „Kolo“ nekoliko narodnih pesnij in v navdušenem govoru, po celemu trgu posetemu občinstvu se je poukazavalo na slavne čine tega slavnega hrvatskega generala in iskrenega Slovana. Ljudstvo je vse to spremljevalo z navdušenimi živijo-klici! Potem se je mirno razšlo. Drugi den v četrtek zjutraj, ko se je brala črna maša v stolnej cerkvi sv. Marka za umrlega bana, so na podnožje spomenika položile rodoljubne zagrebške dame, vse črno oblečene, dragocene vence.

Tržne cene

v Ljubljani 29. maja t. l.

Pšenica 4 gld. 80 kr.; — rež 3 gld. 40 kr.; — ječmen 2 gld. 70 kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 60 kr.; — prosó 2 gld. 70 kr.; — koruza 3 gold. 10 kr.; krompir 2 gld. — kr.; — fižol 5 gld. 40 kr.; masla funt — gld. 58 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 1³/₄ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 27 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 35 kr.; — slame cent 1 gld. 15 kr.; — drva trda 6 gold. 40 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Loterijske srečke.

V Trstu 22. maja: 12. 47. 57. 90. 63.